

РИБНЕ ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНИ

Рыбное хозяйство Украины 7/2013

Fishing industry of Ukraine

СПЕЦИАЛЬНЫЙ ВЫПУСК

*подготовлен по материалам
XI научно-практической конференции*

«МОРСКИЕ ТЕХНОЛОГИИ: ПРОБЛЕМЫ И РЕШЕНИЯ - 2013»

ЕЛЕКТРОФІЗИЧНІ МЕТОДИ ОБРОБКИ М'ЯСОПРОДУКТІВ З МЕТОЮ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ЇХ ВИРОБНИЦТВА

Інтенсифікація процесів теплової обробки м'ясопродуктів на основі використання електрофізичних методів і створення лінії малої потужності для виготовлення сосисок без оболонки.

Ключові слова: інфрачервоне випромінювання, сосиски без оболонки, електроконтактний нагрів, тени.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Особливістю розвитку сучасного виробництва є всебічна інтенсифікація його процесів і на цій основі досягнення високої економічної ефективності.

В зв'язку з зростанням потреб в продуктах хар-

чування в вигляді готових виробів, розширення виробництва сосисок, як продукту масового вживання, являється актуальною задачею.

Використання електрофізичних методів обробки харчових продуктів є одним з найбільш перспективних способів вирішення цієї важливої

задачі. Застосування струму промислової частоти (50 Гц) технічно є більш простим і економічно доцільним порівняно з методами контактного і безконтактного нагріву струмами підвищених, високих частот і НВЧ [1].

Основною перевагою термообробки інфрачервоним випромінюванням є забезпечення санітарно-гігієнічної безпеки готових виробів, отримання більш високих показників вологоутримуючої здатності білків, зменшення тривалості технологічного процесу, підвищення органолептичних показників якості порівняно з традиційною тепловою обробкою.

Фізична сутність механізму ІЧ-випромінювачів застосована на тому, що в більшості харчових продуктів в пористій структурі міститься значна кількість вільної вологи, яка інтенсивно поглинає ІЧ-випромінювання у певному діапазоні довжин хвиль $\lambda = 0,75 - 2,5$ мкм. Воно може проникнути в продукт на глибину (звичайно 1 - 3 мм), яка визначається структурою, вологовмістом, спектральними характеристиками виробу, що обробляється і нагрівачів. В процесі теплової обробки змінюються оптичні характеристики поверхневих шарів продукту: нагрів центральних шарів призводить до утворення водяної пари, яка інтенсивно поглинає ІЧ-випромінювання. Одночасно утворюються високі концентрації теплової енергії в поверхневих шарах продукту, завдяки чому отримується піджариста шкоринка [2].

МЕТА РОБОТИ

Поставлена задача застосування пристрою для обжарювання з трубчастими електронагрівачами в лінії виготовлення сосисок без оболонки.

ВИКЛАДЕННЯ МАТЕРІАЛУ

Експериментально встановлено, що електроконтактний нагрів м'ясних фаршів струмами промислової частоти, з наступною обробкою продукту в димоповітряному середовищі, може бути успішно використаний для теплової обробки м'ясних хлібів, сосисок, сардельок і ін. варених ковбасних виробів [3].

Попередній техніко-економічний розрахунок показав економічну доцільність використання такого способу нагрівання, особливо при виготовленні сосисок без оболонки – продукту, виготовлення якого досить перспективне.

Було проведено дослідження електрофізичних, теплових властивостей м'ясних фаршів, вивчення тепло- і масообміну при тепловій обробці м'ясних фаршів [4].

М'ясний фарш після коагуляції способом елек-

троконтактного нагріву, приймаючи форму сосисок, ще не є готовим продуктом. Коагуляція ковбасного фаршу електроконтактним нагріванням до температури 68 - 70 °С протягом 40 - 45 секунд не призводить до істотного знищення бактерій на поверхні, оброблюваного виробу.

Це завдання вирішується наступною технологічною операцією – обжаркою, у процесі якої фарш здобуває смак, колір, запах та інші органолептичні показники, властиві готовому продукту. Одним з найважливіших показників правильно обраних параметрів обжарки є мінімальні вагові втрати оброблюваного продукту, які залежить від температури, відносної вологості, швидкості руху робочого середовища, часу обробки.

В ході аналітичного огляду сучасного і загальновідомого обладнання нами була виділена лінія розробки УкрНДІм'ясомолпрому (м. Київ) [5]. Лінія складається із: кутера, накопичувача фаршу з насосом (шприца), установки для коагуляції фаршу електроконтактним способом (електрокоагулятора), агрегату для теплової обробки. Цьому посприяла унікальність конструкції електрокоагулятора, високий показник швидкості електрокоагуляції, зручність у використанні. В той же час відмічені недоліки використання у зазначеній лінії термокамери, яка є великогабаритною металоємкою і енерговитратною. Тому запропоновано створення пристрою для обжарювання з трубчастими електронагрівачами, який можна встановити в дану лінію. Це значно спростить технологічний процес, приведе до зменшення тривалості виготовлення сосисок без оболонки, підвищить економічну ефективність лінії, а також покращить якісні та органолептичні показники готового продукту.

Розроблену лінію можна використовувати на підприємствах невеликої потужності, в закладах швидкого харчування, їдальнях тощо.

Запропонований пристрій призначений для швидкого розігріву й обжарювання продуктів харчування в киплячій олії, а також для нетривалого не більше 5 - 10 хв. відварювання сосисок у воді в залежності від технологічного процесу.

Рекомендований час теплової обробки продукту: обжарювання в олії не більше 1 - 2 хв.; відварювання у воді – 3 - 8 хв.

В запропонованому пристрої сосиски без оболонки проходять остаточну термічну обробку та обжарювання в киплячій олії. Час розігріву номінальної кількості харчової олії від

18 до 150 °С не більше 20 хв.

Пристрій являє собою суцільнозварену пересувну ємкість з листової нержавіючої сталі 12Х18Н10Т з панеллю для установки тенів. У нижній частині ємкості вварена зливна горловина.

Набір тенів складається із електричних нагрівачів, геометрично встановлених у нижній частині бака.

ВИСНОВКИ

Використання висококонцентрованих джерел енергії, а саме електричного нагріву при генерації тепла безпосередньо в продукт, дозволяє отримати готовий продукт поліпшеної якості на підприємствах громадського харчування (кафетерії, їдальні і т. п.)

Нами запропонована малогабаритна установка для виробництва сосисок без оболонки, яка призначена для теплової обробки, з отриманням готових до вживання, сосисок в обсмаженому вигляді.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Рогов И. А. Новые физические методы обработки м'ясопродуктів / И. А. Рогов, А. В. Горбатов. – М.: Пищевая промышленность, 1966. – 303 с.
2. Рогов И. А. Электрофизические методы обработки пищевых продуктов / И. А. Рогов. – М.: Агропромиздат, 1988. – 272 с.
3. Бабанов Г. К. Использование тока промышленной частоты для термической обработки мясных фаршей

/ Г. К. Бабанов [и др.] // Мясная индустрия СССР. – М., 1972. – № 12. – с. 31-33.

4. Гинзбург А. С. Теплофизические характеристики пищевых продуктов: справочник / А. С. Гинзбург и др. – М.: Пищ. пром., 1980. – 288 с.

5. А. с. 591176 СССР, МКИ А 23 L 1/00, А 22 С 11/00. Устройство для электроконтактной варки пищевых продуктов / В. В. Рубаник, Д. Н. Ильинский, Э. К. Бунке (СССР). – № 2364828/28-13; заявл. 24.05.76; опубл. 05.02.78, Бюл.№5.

СТАТТЯ НАДІЙШЛА ДО РЕДАКЦІЇ 03.04.2013 р.

И. Г. БАБАНОВ

ЭЛЕКТРОФИЗИЧЕСКИЕ МЕТОДЫ ОБРАБОТКИ МЯСОПРОДУКТОВ С ЦЕЛЬЮ ИНТЕНСИФИКАЦИИ ИХ ПРОИЗВОДСТВА

Интенсификация процессов тепловой обработки сосисок на основе использования электрофизических методов и создание линии малой мощности для изготовления сосисок без оболочки.

Ключевые слова: инфракрасное излучение, сосиски без оболочки, электроконтактные нагрев, тени.

I. G. BABANOV

METHODS OF ELECTRICAL PROCESSING OF MEAT PRODUCTS IN ORDER TO INTENSIFY THEIR PRODUCTION

National university of food technologies, Kiev Intensification of heat treatment processes sausages on the basis of electrical methods and create a line of low power for manufacturing sausages without casing.

Keywords: infrared radiation, hot dogs without the shell, electric-heating, shadows.

